

CAMBIA SI PROCESUL CAMBIAL

 scrigroup.com/finante/CAMBIA-SI-PROCESUL-CAMBIAL53242.php

CAMBIA SI PROCESUL CAMBIAL

Cambia este unul din cele mai vechi instrumente de plata folosit in activitatea comerciala interna si internationala, care sub diverse forme si cu unele modificari functionale se foloseste si astazi. Din punct de vedere istoric, cambia a aparut in China prin anii 500 – 600, apoi s-a extins in Italia. Comertul dintre Extremul Orient si Europa era mijlocit de arabi si italieni si cambiile au devenit un instrument de plata international pentru comercianti. Perfectionarea cambiei a dus la aparitia bancnotei de hartie prin anii 1600, care in principiu este tot o cambie, dar o cambie bancara. In tara noastra, primele informatii scrise despre efectele comerciale dateaza de la inceputul secolului al XVIII-lea, cambia fiind denumita “polita”.

Pe plan international, cambia este reglementata de “Conventia cuprinzand legea uniforma asupra cambiei si biletului la ordin” si “Conventia menita sa reglementeze anumite conflicte de lege in materie de cambie si bilet la ordin”, ambele din 7 iunie 1930 de la Geneva. In tara noastra, cambia este reglementata prin Legea nr. 58/1934 asupra cambiei si biletului la ordin, modificata prin Legea nr. 83/1994 si de unele regulamente si norme emise de Banca Nationala a Romaniei.

Notiunea de cambie vine de la un cuvânt de origine italiana, **cambio**, care inseamna schimb. Acest aspect apare normal, intrucat Italia era in acea perioada tara cu cea mai dezvoltata activitate comerciala si locul unde au aparut primele banci comerciale.

5.1 CAMBIA CA INSTRUMENT DE PLATA

In normele bancare, cambia este **definita** ca un instrument de plata ce exprima obligatia asumata de un debitor de a plati la vedere sau la scadenta o suma de bani in favoarea unui beneficiar. Intr-o acceptiune mai concreta, cambia se poate defini ca un inscris formal, prin care tragatorul da o dispozitie neconditionata trasului de a plati beneficiarului, la vedere sau la termen, o anumita suma de bani. Ambele definitii reflecta esenta procesului cambial, cea de a doua facand insa referire si la cele trei parti implicate in procesul cambial, caracteristica de baza a cambiei care o deosebeste de alte instrumente de plata. Cambia este mai putin folosita ca instrument de plata, ponderea acesteia, fiind in tarile dezvoltate din

Europa de 1% - 3% din volumul platilor fara numerar iar in Romania sub 2% si se foloseste sub anumite forme care difera de cea initiala.

5.1.1 CARACTERISTICILE CAMBIEI

Cambia, ca instrument de plata are mai multe caracteristici principale, dupa cum urmeaza:

Titlu de credit. Cambia este in primul rand un titlu de credit cu o anumita valoare nominala. Furnizorul vinde marfa cu plata ulterioara, deci pe credit, urmand sa incaseze la scadenta contravaloarea marfii si dobanda aferenta. In schimbul marfii, cumparatorul accepta o cambie prin care se obliga sa achite la scadenta creditul comercial si datoria atasata. Dupa cum se poate observa, cambia are la baza o tranzactie reala intre doi parteneri care s-a transformat intr-o creanta exigibila. Tranzactiile pot fi comerciale sau financiare, de unde si denumirea de **cambii comerciale** sau **cambii financiare**, ambele fiind in esenta un titlu de credit.

Cesiunea de creanta. Caracteristica principala a cambiei care o deosebeste de alte instrumente de plata este **transferabilitatea** acesteia, adica posibilitatea de a se schimba creditorul de mai multe ori, realizand astfel stingerea unor obligatii in lant cu acelasi instrument. Astfel, creditorul initial care este in posesia unui document de creanta asupra debitorului initial are la randul lui anumite obligatii de plata catre un creditor pe care le poate stinge prin predarea, sub semnatura, a cambiei. Creanta debitorului initial ramane valabila ca suma si termen, numai ca datoria se va plati noului creditor. In continuare, pot avea loc mai multe circuite, deci cambia se transfera de la un creditor la altul si implicit are loc transferul de creante sau **cesiunea de creante**. Aceasta

calitate de transfer a facut din cambie un instrument deosebit de util in relatiile comerciale si financiare, in special internationale, si asa se explica extinderea si longevitatea acesteia in conditiile in care au aparut si alte instrumente de plata mai operative.

Negocierea. Cambia are o anumita valoare care este data de valoarea marfii vandute si dobanda aferenta pana la data platii. Prin intrarea in circuitul comercial, cambia stinge unele obligatii inainte de scadenta acesteia si ca urmare in fiecare tranzactie are o anumita **valoare** care se poate negocia intre parti in functie de perioada ramasa pana la scadenta, nivelul dobandii pe piata care va fi altul decat cel initial si alte criterii specifice tranzactiei comerciale si atitudinii partilor. De regula, cambiile negociate inainte de scadenta au o valoare mai mica decat cea

nominala si cele negociate dupa scadenta o valoare mai mare, partile avand latitudinea sa stabileasca un pret convenit de comun acord.

Raspunderea solidara. O particularitate a cambiei o constituie faptul ca toate persoanele care au avut calitatea de posesori ai cambiei, deci beneficiari temporari ai acesteia, raspund solidar in cazul neplatii cambiei la scadenta. Acesta este un principiu din dreptul cambial care a fost preluat de legislatia internationala si legislatiile nationale. Raspunderea solidara a determinat din partea participantilor la procesul cambial cel putin doua reactii diferite: de incredere in cambie prin participarea mai multor creditori care si-au asumat aceasta raspundere si de prudentialitate in acceptarea noului creditor care intr-o situatie nedorita trebuie sa aiba capacitatea de plata si dorinta de solutionare potrivit angajamentelor asumate. Raspunderea solidara determina insa si numeroase rezerve ale creditorilor, intrucat acestia nu se cunosc intre ei si mai ales nu cunosc platitorul. Pentru reducerea riscului, se doreste ca in procesul cambial sa se implice o institutie bancara in calitate de garant al platitorului, ceea ce da mai multa incredere creditorilor.

Aceste caracteristici definesc mai bine cambia ca instrument de plata intre parteneri. Din punct de vedere economic, rolul principal al cambiei ramane acela de a contribui la transferul fondurilor de la detinatori la utilizatori si la o utilizare mai eficienta a capitalurilor disponibile.

In practica, cambia se intalneste sub doua forme: trata (cambia propriuzisa) si biletul la ordin.

Trata (engl. promissory note) este denumirea istorica a cambiei si in relatiile internationale de plati circula sub aceasta forma; in legislatia noastra prin OG nr. 11/1993 s-a adoptat notiunea de cambie care este similara cu trata.

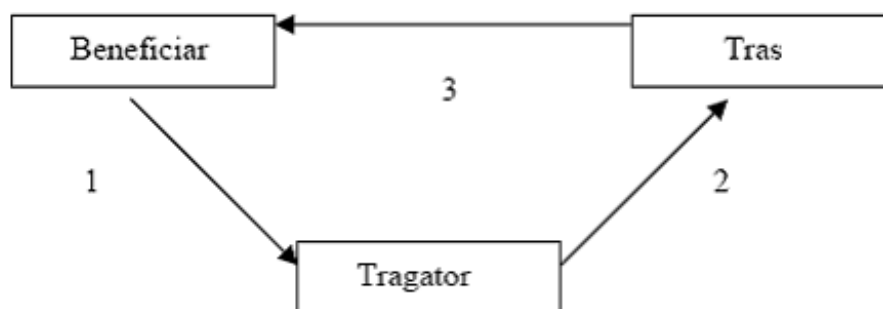
Biletul la ordin (engl. bill of exchange) este o forma mai simpla a cambiei care reflecta relatiile numai dintre doi parteneri- beneficiar si platitor. Emitentul biletului la ordin este platitorul care se angajeaza ferm sa plateasca la scadenta suma inscrisa pe document.

Cambia pune in legatura cel putin trei persoane: tragatorul, trasul si beneficiarul. **Tragatorul** este persoana care emite (trage) cambia, respectiv creditorul care da ordin trasului (debitorului) sa plateasca o suma fixa beneficiarului, fata de care tragatorul are o anumita obligatie de plata. **Trasul** este

debitorul, cel care va trebui sa plateasca beneficiarului suma inscrisa pe cambie. **Beneficiarul** este persoana care va primi banii.

Schema clasica a relatiilor dintre cei trei participanti la o cambie se prezinta mai jos.

Schema 5.1 Participanii la o cambie

Relatiile dintre participanti sunt urmatoarele:

1 beneficiarul are o creanta asupra tragatorului;

2 tragatorul trage o cambie asupra trasului in favoarea beneficiarului;

3 trasul plateste suma catre beneficiar si prin aceasta se sting obligatiile trasului fata de tragator si ale tragatorului fata de beneficiar.

In unele situatii, vanzatorul poate trage o cambie asupra lui insusi, in care caz acesta apare in dubla ipostaza de tragator si de beneficiar iar cumparatorul de tras. In practica se intalnesc si alte variante in care vanzatorul apare in calitate de beneficiar, cumparatorul angrosist in pozitie de tragator si comerciantul cu amanuntul de tras. Intre beneficiar si tras pot interveni si alti participanti (o succesiune de beneficiari pana la scadenta cambiei) care au obligatii unii fata de altii si care se sting prin circulatia cambiei, ultimul dintre ei fiind cel care incaseaza cambia.

5. TIPURI DE CAMBIE

Deosebit de cambia standard prezentata mai inainte in practica se mai folosesc si alte variante (tipuri) determinate de anumite situatii specifice in care se pot trage cambii, dupa cum urmeaza:

Cambia in alb. Aceasta este un titlu care cuprinde numai semnatura tragatorului si o parte din mentiunile obligatorii, celelalte mentiuni urmand a fi completate de posesorul acesteia inaintea prezentarii la plata. Dreptul de completare a cambiei trece de la posesor la posesor fara a mai fi necesara interventia tragatorului. Inainte de predarea cambiei, tragatorul mentioneaza una din urmatoarele formule:

1 - "inaintea platii posesorul va completa cambia", deci un drept nelimitat de completare a cambiei in alb;

2 - "inaintea platii posesorul va completa cambia, fara a depasi.", deci un drept limitat de completare.

Completarea cambiei in alb se poate face intr-un interval de trei ani de la data emiterii, termen care nu mai poate fi prelungit prin conventii dintre parti.

Contracambia. In situatia in care o cambie nu este platita la scadenta si beneficiarul doreste sa intre cat mai repede in posesia banilor, acesta poate trage o contracambia (o cambie noua) asupra unuia dintre giranti. Contracambia va cuprinde aceleasi mentiuni ca si cambia precedenta cu deosebirea ca plata se va face la vedere, iar domiciliul cambiei va fi locul persoanei asupra careia s-a tras.

Cambia financiara. Cambiile care se trag de banci intre ele sau alte institutii financiare si au la baza tranzactii de natura financiar-bancara se numesc cambii financiare.

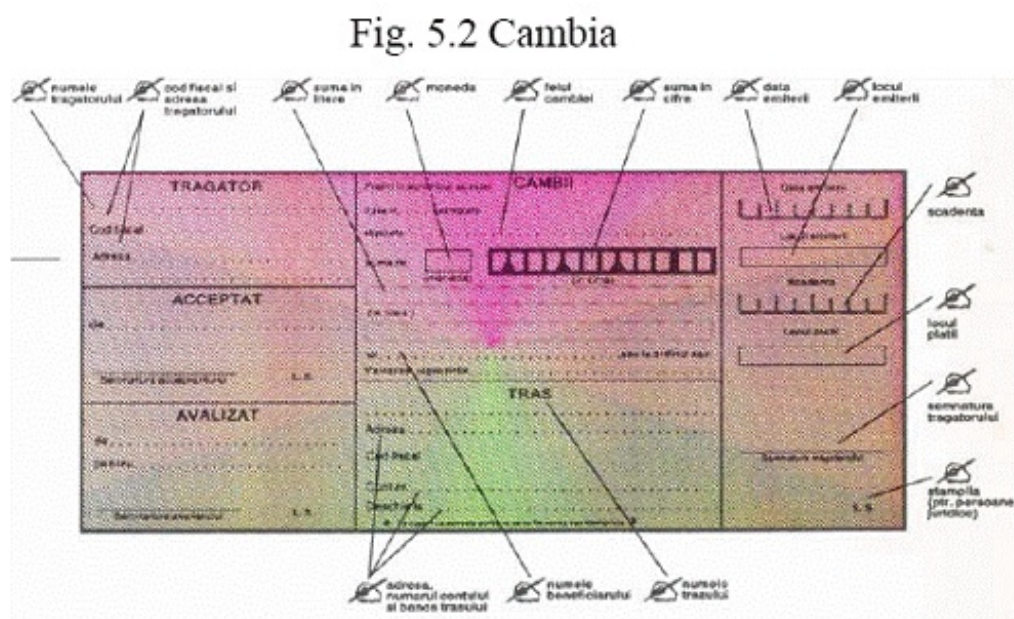
Cambia de complezenta sau de favoare. In situatia in care o firma este in incapacitate temporara de plata si are o scadenta imediata poate prin buna intelegere cu o alta firma sa traga o cambie asupra acesteia fara sa

existe o tranzactie comerciala sau o obligatie financiara. Tragatorul poate folosi cambia pentru stingerea obligatiei scadente, dar ramane obligat fata de tras ca la scadenta sa-i transfere fondurile primite.

5.1.3 EMITEREA CAMBIEI

Cambia **se emite de tragator**, cel care crediteaza debitorul pe perioada convenita pana la scadenta. Cambia este un document **formal**, adica oficial si standardizat, care pentru a fi valabil trebuie sa foloseasca anumite formule consacrate care exprima clauze cu valoare juridica. In redactare, cambia trebuie sa cuprinda o serie de **mentiuni obligatorii** care au rolul de a satisface cerintele de informatii, precum si cerintele de reflectare a obligatiilor cambiale asumate de catre parti. Lipsa oricarei mentiuni obligatorii determina nulitatea de drept a cambiei. Redactarea cambiei se face dupa reguli precise care s-au confirmat in practica dupa o indelungata experienta si confruntarea cu numeroase aspecte de natura economica, bancara si juridica.

Pentru a se usura intelegerea comentariilor care urmeaza despre cambie, prezentam in figura 5.2 continutul standard al unei cambii.

Potrivit legii, **mentiunile obligatorii** sunt urmatoarele:

Denumirea de cambie. Pe document trebuie sa apara denumirea de CAMBIE si trebuie scrisa orizontal si deasupra semnaturii tragatorului. Denumirea de cambie nu se admite sa fie plasata pe marginea documentului, in diagonala sau in partea de jos sub semnatura tragatorului.

Ordinul neconditionat de a plati. Ordinul de plata care se da de tragator trebuie sa fie clar, precis si neconditionat. In legislatia noastra, cambiile se accepta numai daca cuprind o formula imperativa **“platiti”**, deci fara nici o interpretare sau limitare. Obligatia de plata nu poate fi afectata de nici o conditie, suspensiva sau rezolutorie, mentionata in textul cambiei. Orice conditii, limitari sau contraprestatii care se adauga ordinului de a plati duc la nulitatea cambiei. Ordinul de a plati se refera la o **anumita suma de bani** exprimata, in moneda de la locul platii, deci in lei pentru platile facute pe teritoriul Romaniei. Suma de plata se inscrie **in cifre si litere**, iar daca intre acestea apar diferente se considera valabila suma in litere. In anumite cazuri, prevazute de normele bancare, bancile pot accepta si cambii intr-o alta moneda cu conditia ca denumirea monedei sa fie completa (dolar SUA, dolar Australia etc.) sau sa se foloseasca simbolurile recunoscute pe plan international.

Numele platitorului. Indicarea numelui platitorului este obligatorie. Persoana obligata in principal este **trasul** intrucat a acceptat plata si nu tragatorul. Numele trasului trebuie sa fie complet asa cum apare in actele oficiale, respectiv actul de identitate pentru persoanele fizice si Registrul Comertului pentru persoanele juridice. Numele trasului se scrie pe orizontala si este plasat in mod obligatoriu deasupra semnaturii. Lipsa numelui

trasului duce la nulitatea cambiei.

Scadenta. Scadenta (termenul de plata) este un alt element obligatoriu care se inscrie pe cambie. In cazul in care nu se inscrie scadenta, cambia se plateste la vedere, adica la orice data la care beneficiarul solicita plata.

Locul unde se efectueaza plata. Locul de plata este un element absolut necesar pentru a se cunoaste unde se adreseaza cambia pentru onorare. De aceea, adresa trebuie sa fie completa si exacta, respectiv judet, localitate, strada si numar, cod postal. De regula, la locul platii se indica banca platitorului cu adresa sa, respectiv adresa bancii trasului. In cazul in care nu se indica adresa platitorului, atunci locul si adresa devin automat cele ale trasului mentionate pe cambie.

Numele beneficiarului. Numele beneficiarului se scrie clar si complet. Beneficiarul poate desemna o alta persoana, **purtator**, care va incasa cambia in care caz se va trece numele acestuia.

Data si locul emiterii. Data emiterii (ziua, luna, an) trebuie sa fie unica, posibila si certa, chiar daca pe cambie figureaza mai multi tragatori. Data emiterii permite determinarea mai multor elemente: (a) calculul datei de scadenta; (b) calculul perioadei de dobanda; (c) constatarea capacitatii legale (varsta) a semnatarilor; (d) determinarea valabilitatii drepturilor semnatarilor privind actiunea cambiala (protest, regres). Locul emiterii se inscrie langa data emiterii. Daca locul nu este mentionat se considera localitatea tragatorului.

Semnatura tragatorului. Semnatura tragatorului trebuie sa fie autografa (a persoanei nominalizate), manuscrisa (scrisa de mana) si redactata cu pixul, cerneala neagra sau albastra. Pentru persoanele juridice, pe cambie se aplica si stampila persoanelor juridice implicate in procesul cambial.

Deosebit de mentiunile obligatorii de mai sus, prin lege se prevad si unele **mentiuni facultative**, astfel:

Rata dobanzii. In cazul cambiilor la vedere sau la un anumit termen de la vedere, tragatorul poate mentiona ca suma este purtatoare de dobanda, rata dobanzii si termenul de la care dobanda curge. Primele doua mentiuni sunt obligatorii, iar termenul daca nu se mentioneaza se considera de la data emiterii cambiei.

Domicilierea cambiei. In unele situatii, domicilierea cambiei se face intr-o alta localitate decat cea uzuala, ca de exemplu domiciliul unui tert care este intr-o anumita relatie cu beneficiarul. La cererea beneficiarului, tragatorul, la emiterea cambiei, poate mentiona domiciliul tertului drept domiciliu al cambiei. Daca mentiunea de domiciliere nu este facuta de tragator, atunci tasul poate stabili domiciliul cu ocazia acceptarii cambiei.

Mandatar. In unele situatii, in cambie se poate inscrie un mandatar al beneficiarului care sa primeasca banii in locul acestuia. Mandatul se da printr-o procura oficiala intocmita la notariat

Nu la ordin (fara gir). Mentiunea "nu la ordin" inseamna ca beneficiarul nu va putea transmite cambia prin girare, decat numai prin cesiune de creanta ordinara.

Fara acceptare. Aceasta clauza il exonereaza pe tragator de plata cambiei inainte de scadenta, ca urmare a faptului ca trasul a refuzat plata.

Dupa aviz. Prin aceasta mentiune, trasul este obligat ca inainte de efectuarea platii sa solicite avizul tragatorului.

Fara protest, fara regres, fara cheltuieli. Tragatorul se obliga sa asigure plata cambiei, daca trasul a refuzat, fara nici un alt demers din partea beneficiarului.

5. ACCEPTAREA CAMBIEI

Acceptarea este actul prin care trasul se obliga sa platesca, la scadenta, suma aratata in cambie, posesorului titlului. Tragatorul stabileste un termen pentru acceptare, perioada in care beneficiarul sau posesorul cambiei

trebuie sa o prezinte la acceptare. Daca nu se stabileste un termen, acceptarea se poate face in interval de un an de la emitere, dupa care trasul este exonerat de raspundere.

Acceptarea se da prin semnarea cambiei de catre tras pe fata titlului sau pe verso prin una din **formulele** “**acceptat**”, “**voi plati**”, “**voi onora**” urmata de semnatura. Acceptarea reprezinta angajamentul ferm al trasului de a plati si da incredere beneficiarului pentru incasarea sumei convenite. In cele mai multe cazuri acceptarea este **obligatorie** si daca nu este stabilit un termen aceasta se poate face in orice moment pana la data scadentei, inclusiv in ziua scadentei. In unele situatii, acceptarea este hotaratoare ca in cazul **cambiilor cu scadenta la un anumit timp de la vedere**, intrucat prin acceptare se stabileste momentul vederii si deci se determina si data scadentei. Datarea acceptarii mai este necesara si pentru a se dovedi inscrierea in termenul de acceptare. Neacceptarea in cadrul acestui termen duce la pierderea dreptului de regres impotriva girantului care a stabilit termenul si implicit a girantilor urmasori.

Ca si obligatia de plata, acceptarea este **neconditionata**, orice conditie fiind interpretata ca refuz de plata. Singura exceptie admisa este restrangerea acceptarii la o suma mai mica decat aceea prevazuta in cambie. Prin acceptare, trasul se obliga a plati cambia la scadenta. Trasul devine astfel obligatul principal in lantul obligatiilor cambiale.

5. SCONTAREA CAMBIEI

6.

Scontarea este operatiunea de vanzare a unei cambii catre o banca sau o institutie financiara cu scopul de a obtine lichiditate inainte de scadenta. Notiunea de **scont** vine din limba italiana de la cuvantul “**sconto**” care inseamna suma de bani reprezentand dobanda la un imprumut pe care o banca si-o retine cu anticipatie la acordarea imprumutului.

In activitatea agentilor economici se intalnesc foarte des situatii de lipsa de lichiditate care se pot rezolva prin diverse oportunitati oferite de piata printre care si scontarea. Agentii economici se adreseaza bancilor comerciale oferindu-le spre vanzare cambiile din portofoliu. Daca bancile accepta cambiile, tranzactia se face prin cumpararea acestora la valoarea actuala, adica la o valoare mai mica cu suma scontului si a comisioanelor percepute decat valoarea nominala. Suma scontului este determinata de taxa scontului, respectiv dobanda practicata de banci la imprumuturile pe termen scurt. Valoarea actuala se obtine prin formula clasica:

$$V_a = V_n - S_c$$

V_a = valoarea actuala

V_n = valoarea nominala

S_c = scontul

Sa presupunem ca un agent economic prezinta la o banca comerciala o cambie cu o valoare nominala de 100 mil. lei, scadenta peste 30 de zile si doreste sa obtina lichiditate imediata. Dobanda practicata de banca la credite pe termen scurt este de 20% pe an. Scontul, dupa formula clasica, va fi:

$$100 \cdot 20 \cdot 30$$

$$S_c = \frac{\quad}{360 \cdot 100} = 1,66 \text{ mil. lei}$$

$$360 \cdot 100$$

$$V_a = 100 - 1,66 = 98,34 \text{ mil. lei}$$

Pentru o cambie in valoare nominala de 100 mil. lei, scontata inainte de scadenta cu 30 de zile, banca comerciala va plati 98,34 mil. lei. Aceasta este in fond o operatiune de creditare pe termen scurt, banca urmand sa-si recupereze banii la scadenta de la tras. In practica, bancile comerciale sunt circumspecte si nu accepta cu

usurinta cambii trase asupra unor debitori necunoscuti. Trebuie sa avem in vedere ca, de regula, beneficiarii nu sconteaza numai o singura cambie ci un pachet de cambii, cu termene diferite si cu persoane diferite aflate in pozitia de tras, ceea ce necesita o analiza mai indelungata. Mult mai repede se poate accepta cambia ca o garantie pentru un credit pe termen scurt, beneficiarul fiind un client cunoscut si de incredere al bancii.

Exista posibilitatea ca banca comerciala sa vanda cambia, in aceiasi zi, bancii centrale, iar operatiunea se numeste **rescontare**. Daca presupunem ca rata rescontului este de 18% (deci mai mica decat rata scontului), suma rescontului va fi de 1,50 mil. lei si banca comerciala va primi 98,50 mil. lei. De asemenea, banca centrala este precauta si accepta selectiv cambiile prezentate la rescontare, cu toate ca acestea au mai fost verificate de banca comerciala. Pentru a evita unele surprize de neplata la scadenta, banca centrala resconteaza cambii numai de la bancile care respecta cu strictete regulile prudentiale, asa numitele banci agreate.

Bancile comerciale mai ofera ca variante **cambiile primite in pensiune**, adica cumpararea de catre banca a cambiei cu conditia rascumprarii de beneficiar inainte de scadenta. Astfel, beneficiarul isi asigura lichiditatea necesara, urmand sa se preocupe de incasarea la scadenta a cambiei.

Dupa cum am vazut, bancile se implica in procesul cambial, atat prin asigurarea lichiditatii cat si prin credite si ofera un sprijin important clientilor lor, manifestand insa prudentialitatea necesara.

5. SCADENTA SI PLATA CAMBIEI

Scadenta este termenul la care cambia este exigibila si trebuie platita. Scadenta este un moment cheie in procesul cambial si pentru a se evita unele interpretari, aceasta trebuie sa fie: (a) certa, adica sa indice cu precizie ziua sau termenul pana la care beneficiarul trebuie sa se prezinte la incasare; (b) unica, respectiv nu se admit scadente succesive; (c) posibila, sa nu fie inaintea emiterii sau o zi neidentificabila; (d) sa rezulte precis din textul cambiei. Complexitatea procesului cambial, ca urmare a diversitatii de situatii dintre agentii economici, a determinat mai multe forme ale scadentei, dupa cum urmeaza:

Scadenta la vedere inseamna la prezentarea beneficiarului care poate fi la orice data dupa emiterea cambiei dar nu mai tarziu de un an de zile, termenul maxim prevazut de lege. Daca beneficiarul nu solicita plata timp de un an, debitorul este exonerat de obligatia de plata din cambie.

Scadenta la un anumit timp de la vedere. Tragatorul are latitudinea sa stabileasca data scadentei la un anumit timp de la vedere. Tragatorul mentioneaza ca o cambie platibila la vedere nu poate fi prezentata la plata inaintea unei anumite date, termenul de prezentarea a cambiei, urmand sa curga de la acea data.

Scadenta la un anumit termen de la emitere. Tragatorul poate stabili un anumit termen conventional (zile, saptamani, luni de la emitere) la care beneficiarul se poate prezenta pentru incasarea cambiei. Exprimarea in luni nu tine seama de numarul de zile din luna, ci are in vedere data din luna la care s-a emis cambia (ex. o cambie emisa la 2 februarie cu scadenta la doua luni va fi prezentata la plata la 2 aprilie). Termenul poate fi prelungit sau redus de catre tragator si numai redus de giranti.

Scadenta la o data fixa reprezinta o anumita data formata din zi, luna si an.

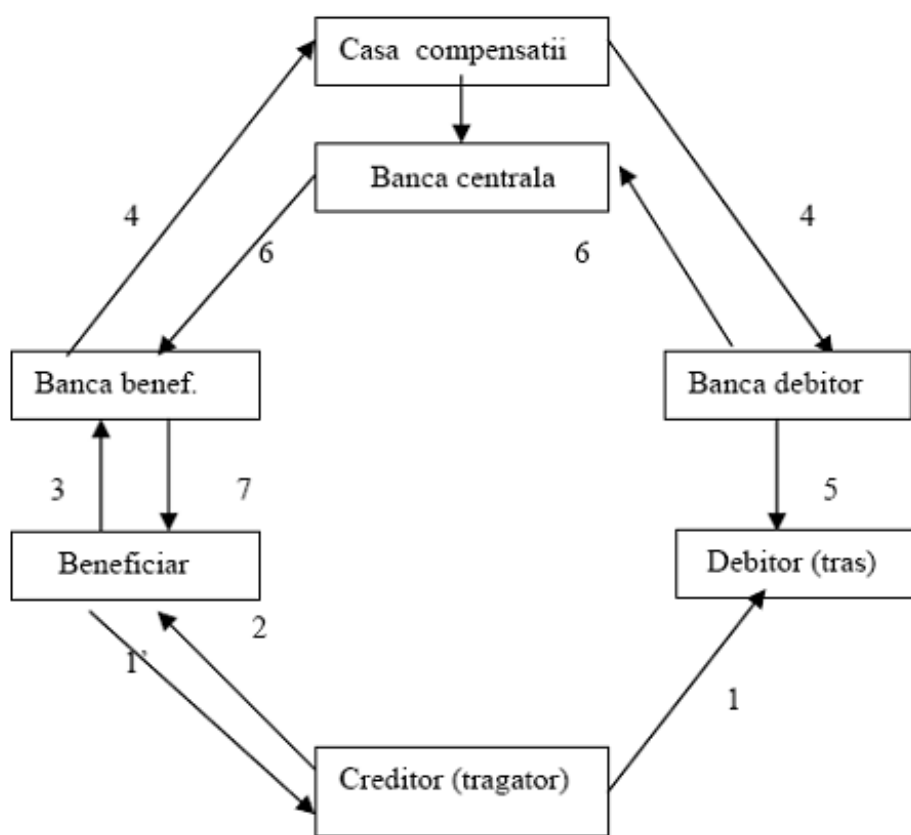
Plata cambiei. Plata cambiei este actul final in circuitul cambial daca nu intervin alte evenimente nedorite. Plata se face la scadenta si la locul indicat pe titlu la cererea posesorului prin prezentarea cambiei. **Momentul platii** este ziua in care se solicita plata sau in urmatoarele doua zile lucratoare. In conditiile existentei casei de compensari, titlul poate fi prezentat prin intermediul acesteia, operatiunea fiind echivalenta cu o prezentare la plata. **Locul platii** este cel inscris pe cambie care poate fi locul trasului, locul unei terte persoane sau locul beneficiarului. Posesorul cambiei are datoria sa respecte locul si adresa mentionate pe titlu, iar daca acestea nu sunt mentionate se considera locul si adresa trasului. In situatia in care trasul nu are capacitatea de a efectua integral plata cambiei, posesorul este obligat sa accepte si **plati partiale**. In acest caz, cambia ramane la posesor si se inscrie pe aceasta numai suma primita. Pentru diferenta posesorul urmeaza sa adreseze protestul. Trasul are obligatia sa **verifice** cambia sub aspectul succesiunii regulate a girurilor si a identitatii persoanei care se prezinta la plata cu identitatea ultimului girator. Dupa efectuarea platii, posesorul cambiei scrie pe titlu

“achitat” si semneaza, ceea ce inseamna **confirmarea platii**. Cambia se restituie trasului si obligatia de plata a acestuia se stinge. Potrivit normelor legale, cambiile platibile pe teritoriul Romaniei folosesc moneda locala. Daca o cambie este redactata intr-o alta valuta, conversia in lei se face la cursul de schimb al zilei sau la cursul indicat in mod expres de tragator. In cazul in care posesorul nu prezinta titlul la plata in termenul legal, debitorul consemneaza suma la CEC si depune chitanta la judecatoria locului de plata. In acest fel, debitorul se elibereaza legal de obligatia de plata.

CIRCUITUL CAMBIEI

Relatiile cambiale sunt destul de complexe, atat datorita numarului de participanti, minim trei dar de regula sunt cinci-sase, cat si pozitiei diferite in care pot apare acestia – tragator, tras, beneficiar, girant, avalist. Grafic, relatiile dintre parti se prezinta in schema 5.3.

Schema 5.3 Relatii cambiale

1

Etapele derularii unei plati prin cambie sunt urmatoarele:

1 intre tragator (producator si in acelasi timp vanzator) si tras (cumparator) are loc un transfer de active, trasul devenind debitor fata de tragator; tragatorul trage o cambie asupra trasului (cumparatorului) pentru confirmarea angajamentului de plata rezultat in urma livrarii marfii; cambia este acceptata de tras si se returneaza tragatorului;

1' intre beneficiar si tragator a avut loc un transfer de active intr-o perioada precedenta celei dintre tragator si tras, tragatorul devenind debitorul beneficiarului;

2 in urma celor doua tranzactii, tragatorul se afla atat in pozitia de debitor, cat si de creditor si isi stinge obligatia fata de beneficiar cu creanta asupra trasului prin transmiterea cambiei;

3 beneficiarul transmite cambia bancii sale pentru incasare;

4 banca beneficiarului prezinta cambia la plata printr-o casa de compensatii care o transmite bancii trasului;

5 banca trasului debiteaza contul trasului cu suma inscrisa pe cambie;

6 banca trasului transmite fondurile bancii sale centrale care le transmite bancii centrale a beneficiarului prin intermediul bancii centrale unde are loc decontarea, si in continuare fondurile se transmit la banca beneficiarului;

7 banca beneficiarului crediteaza contul acestuia cu suma inscrisa pe cambie si astfel se stinge obligatia tragatorului fata de beneficiar si ale trasului fata de tragator.

BILETUL LA ORDIN

Biletul la ordin este o varianta a cambiei care pune in legatura numai doua persoane, debitor si creditor, spre deosebire de cambie care stabilea relatii intre trei persoane. Prin definitie, **biletul la ordin** este un titlu de credit, sub semnatura privata, care pune in legatura doua persoane, **subscriitorul** (emitentul) si **beneficiarul**. Biletul la ordin este emis si scris (completat si semnat) de emitent care in calitatea sa de debitor se obliga sa plateasca o suma de bani, la un anumit termen sau la prezentare, beneficiarului in calitate de creditor al emitentului sau al orcarui posesor legitim al titlului. La emitere, biletul la ordin este o promisiune scrisa formala (oficiala) care se transforma in instrument de plata in momentul prezentarii la plata. Acesta se emite la cererea creditorului (beneficiarului) ca o recunoastere a datoriei debitorului pentru activele transferate.

Ca si cambia, biletul la ordin trebuie sa satisfaca anumite conditii exprimate in formule consacrate de redactare a textului care exprima clauze cu valoare juridica stricta. In toate redactarile, biletul la ordin trebuie sa cuprinda urmatoarele mentiuni obligatorii prevazute de lege: **denumirea de bilet la ordin** trecuta in textul titlului si exprimata in limba intrebuintata pentru redactarea titlului; promisiunea neconditionata de **a plati** o suma determinata; **scadenta**; **locul platii**; **numele beneficiarului**; **data si locul emiterii**; **semnatura emitentului**. Continutul cadru al biletului la ordin se prezinta in figura 5.4.

Fig. 5.4 Biletul la ordin

The diagram shows a 'Bilet la ordin' form divided into three main sections: 'VAZUT' (top left), 'EMITENT' (bottom center), and 'Bilet la ordin' (top center). The 'VAZUT' section includes fields for 'La data', 'De suma', 'Cantitatea amănunțită la vedere', and 'L.S.'. The 'EMITENT' section includes fields for 'Nume', 'Cof. Inca', 'Cof. Pl.', 'Descrie', and 'L.S.'. The 'Bilet la ordin' section includes fields for 'Data emiterii', 'Locul emiterii', 'Scadenta', 'Locul platii', and 'Semnatura amănunțită'. Labels with arrows point to these fields and sections, including 'numele beneficiarului', 'suma in stare', 'valoarea biletului la ordin', 'suma in cina', 'data emiterii', 'locul emiterii', 'scadenta', 'locul platii', 'semnatura amănunțită', 'numele subscriitorului', 'numele bancii beneficiarului', 'numarul curentului de cont', and 'locul, data emiterii'.

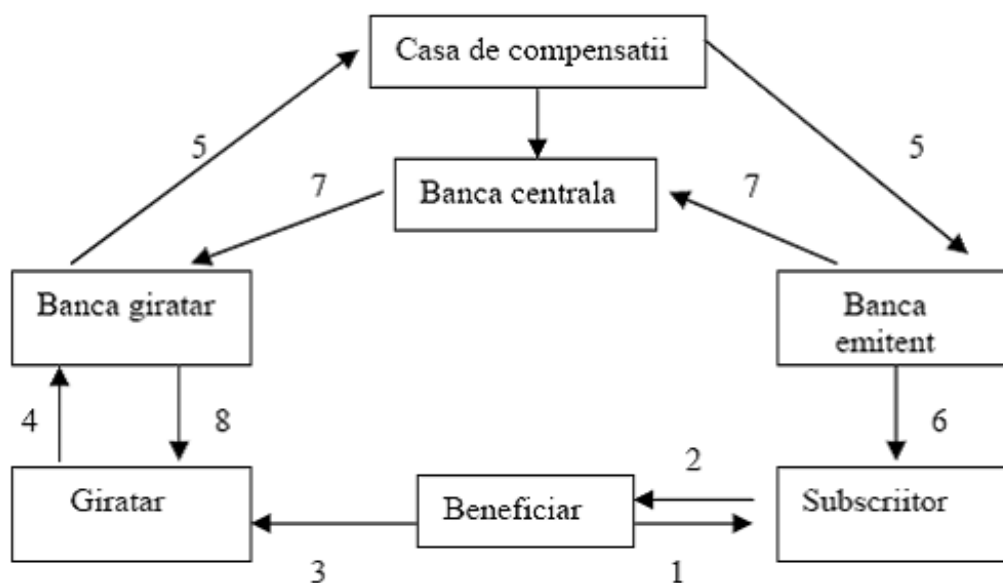
Formula consacrata care exprima vointa de plata este redata prin **“voi plati”** sau **“ma oblig sa platesc”**, ceea ce inseamna **o promisiune** sub forma unei obligatii scrise, un angajament, dar nu constituie o dispozitie ferma de plata sau un mandat transmis beneficiarului. Obligatia de plata este **neconditionata**, deci

nimeni nu are dreptul sa inscrie conditii de plata care ar afecta increderea in document. In textul biletului la ordin se pot face si alte mentiuni, considerate facultative, care sa prevada anumite clauze potrivit practicilor comerciale si financiare, dar care nu pot altera mentiunile cu caracter obligatoriu.

Biletul la ordin fiind o cambie ii sunt specifice toate procedurile procesului cambial, respectiv girul, avalul, scontarea, scadenta, plata, protestul, regresul, executia cambiala, alterarea, prescriptia. Exista totusi o exceptie, acceptarea, care nu mai este necesara intrucat emitentul este in acelasi timp si acceptant.

Circuitul biletului la ordin este similar cu al cambiei si se prezinta in schema 5.5

Schema 5.5 Circuitul biletului la ordin

Dupa cum rezulta din schema de mai sus, circuitul biletului la ordin are mai multe faze, astfel:

1 intre subscriitor si beneficiar s-a incheiat un contract si are loc transferul unor active;

2 subscriitorul emite un bilet la ordin pe care il transmite beneficiarului;

3 beneficiarul gireaza biletul la ordin si il transmite catre giratar;

4 giratarul remite biletul la ordin bancii sale pentru incasare;

5 banca giratarului prezinta biletul la ordin la compensatie;

6 banca subscriitorului debiteaza contul acestuia;

7 banca subscriitorului transfera fondurile bancii giratarului;

8 banca giratarului crediteaza contul acestuia.

Prin incasarea biletului la ordin obligatiile intre participantii la circuitul biletului la ordin s-au stins.

5. PROCESUL CAMBIAL

Cambia este un instrument de plata mai complex care implica cel putin trei persoane, respectiv tragator, tras si beneficiar si mai multe evenimente, unele dorite ca acceptarea, girarea, avalizarea si altele nedorite ca protestul si actiunea de regres. Toate aceste evenimente si persoanele implicate constituie **procesul cambial**, care incepe cu emiterea cambiei si se incheie cu plata acesteia.

5.3.1 GIRUL

Girul este actul prin care posesorul titlului, numit **girant** transfera altei persoane, numita **giratar**, printr-o declaratie scrisa si subscria pe titlu odata cu predarea acestuia, toate drepturile decurgand din acest titlu. Pentru a circula prin gir este necesar sa existe acordul de vointa al tragatorului exprimat prin inscrierea pe cambie a mentiunii "la ordin" sau nu se face nici o mentiune. Daca tragatorul inscrie pe cambie mentiunea "nu la ordin", inseamna ca acesta nu este de acord cu cesiunea repetata de creanta si cambia nu poate fi girata. Pentru gir, in sistemul bancar circula doua expresii, una de origine italiana "giro" (gir) si alta de origine franceza "endossement" (andosament), ambele cu acelasi inteles. In legislatia noastra se foloseste notiunea de gir si respectiv operatiunea de girare.

Caracteristicile cambiei raman, in continuare, aceleasi si in operatiunile de girare, titlul pastrand aceiasi putere circulatorie. Astfel, dispozitia de plata isi mentine calitatile de: **(a) neconditionalitate si (b) indivizibilitate**. Posesorul titlului este protejat prin lege in sensul ca orice conditionalitate este nula si deci nu se ia in considerare, ceea ce da mai multa incredere acestuia si il apara de eventuale situatii care i s-ar putea opune. In al doilea rand, girul nu se poate fractiona, adica nu se poate gira numai o parte din valoarea cambiei si orice operatiune de acest fel devine nula.

Girul se da pe verso-ul cambiei, sub forma unor mentiuni scrise si semnate, care din punct de vedere juridic reprezinta o declaratie scrisa si subscria si cuprinde: **numele girantului, numele giratarului, data si semnatura girantului**. Prin girare se transmite dreptul de creanta catre un alt beneficiar (giratar) care poate incasa suma inscrisa pe titlu, la vedere sau la termen. Forma standard a girului se prezinta in figura 5.6.

Fig. 5.6 Girul

The diagram illustrates the standard form of a bill of exchange with six sections for girants (1-6). Each section contains the following fields: 'Girant catre', 'Data', and 'Semnatura girant'. Above the sections, four labels with arrows indicate the required information: 'numele dumneavoastra' (pointing to the girant name), 'numele giratarului' (pointing to the giratar name), 'data girarii' (pointing to the date), and 'semnatura dumneavoastra' (pointing to the signature). The sections are arranged in a 2x3 grid. Section 1 is pink, 2 is orange, 3 is purple, 4 is green, 5 is blue, and 6 is red. Each section also includes a small 'L.B.' label at the bottom right.

Girul in circulatie poate fi de mai multe feluri, care sunt variante ale girului obisnuit, dupa cum urmeaza:

Girul in plin este girul obisnuit, completat cu toate datele si semnat prin care se da dispozitie debitorului sa plateasca un alt beneficiar.

Girul in alb sau girul la purtator este girul care nu are inscris numele giratarului, acesta fiind purtatorul, in schimb celelalte elemente (girant, semnatura acestuia si data) sunt obligatoriu de mentionat. Girul in alb permite posesorului sa il transmita catre alta persoana fara a lua asupra sa nici o raspundere cambiala, deoarece numele sau nu figureaza pe titlu. Girul in alb se completeaza in momentul prezentarii la incasare.

Girul de inoarcere se adreseaza catre un obligat principal in procesul cambial (tragator sau tras), situatie in care acesta poate avea, atat calitatea de creditor, cat ci de debitor. De exemplu, daca girul este dat in favoarea tragatorului iar trasul nu a acceptat cambia, tragatorul devine creditor al girantului dar si debitor al acestuia,

creanta cambiala stingandu-se. Daca girul se da in folosul trasului, acesta este pe de o parte debitor fata de girant in calitate de tras si pe de alta parte creditor al girantului pe baza girului primit.

Girul cumulativ/alternativ in cazul in care pe titlu se inscriu mai multi giratari. In cazul girului cumulativ exercitarea drepturilor cambiale urmeaza sa se faca de catre toti giratarii, prin acordul comun al acestora, iar in cazul girului alternativ oricare dintre giratari care se afla in posesia girului poate exercita drepturile cambiale.

Girul in favoarea bancii cunoscut ca operatiune de scontare prin care posesorul cambiei poate obtine prin gir resurse de la o banca, inainte de scadenta, prin girarea in favoarea bancii.

Girul pentru procura (gir pentru incasare) este o forma in care giratarul mandateaza o alta persoana pentru a incasa banii, pe baza mentiunii scrise "pentru procura" sau "pentru incasare". De fapt, se face o noua girare in care giratarul devine girant iar mandatarul giratar.

Girul pentru garantie se da de catre beneficiar pentru a garanta anumite obligatii, ca de exemplu garantia pentru buna executie a unor lucrari de investitii. In acest scop pe cambie se face mentiunea "valoare in garantie" sau "valoare in gaj". Posesorul cambiei, in baza unui gir in garantie, poate sa execute toate drepturile care decurg din cambie. In caz de faliment al girantului, posesorul cambiei cu girul in garantie este avantajat, intrand in randul creditorilor preferentiati.

Girul ulterior scadentei/ulterior protestului. Girul ulterior scadentei produce aceleasi efecte ca si girul anterior, insa girul ulterior protestului produce numai efectele unei cesiuni ordinare. In acest al doilea caz, girantul garanteaza numai existenta creantei nu si plata acesteia. In ambele cazuri, girantul cedeaza cambia la un pret mai scazut datorita problemelor aparute cu incasarea acesteia, urmand ca giratarul sa se preocupe de recuperarea sumei inscrise in cambie.

Efectele girului. Cambia odata emisa, cu cei trei participanti – tragator, tras si beneficiar- intra in circuitul cambial prin girare, trecand de la o persoana la alta. Numarul circuitelor nu este limitat, acestea desfasurandu-se in functie de relatiile dintre parteneri si de perioada pana la scadenta. Rolul cambiei este de a circula cat mai mult si de a contribui la stingerea mai multor raporturi financiare, largind astfel aria de utilizare. Raspunderea solidara pe care girantii o accepta, intareste increderea in cambie si o face mai atractiva pentru viitorii utilizatori. Transmiterea cambiei prin gir are ca efect transmiterea catre giratar a tuturor drepturilor care izvorasc din titlu, raporturile schimbandu-se mereu intre creditor si debitor.

Practica cambiala indelungata a creat insa si unele situatii de exceptie care il protejaza pe girant. Astfel, girantul se poate exonera de garantia de acceptare si plata fata de giratari prin inserarea unei clauze in textul girului prin formula "**fara garantie**", "**fara raspundere**" sau "**fara obligo**". Giratarul care primeste o astfel de cambie dobandeste proprietatea asupra ei dar nu se va putea indrepta impotriva girantului pentru plata titlului. Aceasta este o situatie mai rar intalnita si giratarul isi asuma o responsabilitate destul de mare.

Girantul mai poate interzice un nou gir prin expresia "**fara gir ulterior**" inserata in textul cambiei. In acest caz, girantul nu raspunde de persoanele carora cambia le-a fost girata ulterior. Girantul se protejza astfel de participarea la procesul cambial a unor persoane cu o situatie financiara indoielnica care ar putea crea eventuale situatii nefavorabile.

5. AVALUL

Avalul este o garantie data de o persoana, denumita **avalist**, care garanteaza plata pentru unul din obligatii cambiali, numit **avalizat**, pentru toata suma mentionata pe titlu sau pentru o parte din ea. Avalul se foloseste atunci cand sunt anumite rezerve privind capacitatea de plata a trasului sau nu sunt disponibile suficiente informatii despre bonitatea acestuia. In asemenea situatii, beneficiarul solicita avalizarea cambiei.

Avalul nu este o parte componenta a cambiei, ci un accesoriu al acesteia si are caracter facultativ. Avalul poate fi dat de orice persoana, inclusiv de cele din procesul cambial, cu exceptia tragatorului si acceptantului, care sunt deja obligate cambial si nu se pot obliga a doua oara. De exemplu, girantul, care este o persoana inclusa in procesul cambial, poate avaliza o cambie, deoarece prin gir a transmis cambia giratarului si a iesit din circuit.

Raporturile dintre avalist și avalizat nu decurg din cambie, acestea sunt raporturi personale, de afaceri, bancare etc. De cele mai multe ori avalul se da de bănci, care sunt instituții cu capacitate financiară recunoscută, au experiență în domeniul cambial și al garanțiilor și inspiră mai multă încredere.

Avalul se da, fie pe fața cambiei prin nominalizarea persoanei avalizate urmată de semnătura avalistului, fie pe verso-ul cambiei prin nominalizarea persoanei avalizate și prin înscrierea formulei “**pentru aval**” sau “**pentru garanție**”, urmată de semnătura avalistului. În cazul în care nu se nominalizează persoana avalizată, avalul se consideră dat în favoarea tragătorului. Avalistul la rândul său poate fi garantat cu un alt aval și apare în poziția de **co-avalist**. În cazurile în care cambia are o valoare mai mare se pot da mai multe avaluri pentru aceeași persoană, deci avaluri pe sume parțiale. Avalul nu se poate fi condiționat și nu poate aduce schimbări elementelor fundamentale ale cambiei. Obligatia avalistului este o obligație cambială autonomă care decurge din cambie și nu poate fi afectată de raporturile dintre el și avalizat. Ca urmare, în caz de neplată, posesorul cambiei se poate îndrepta direct asupra avalistului în limita sumei garantate. După efectuarea plății, avalistul dobândește toate drepturile cambiale ale celui garantat, cât și a celor obligați față de acesta.

În practică, cele mai multe avaluri se dau de către băncile la care clienții au deschis conturile. Băncile avalizează cambiile (tratele) prezentate de clienți pe baza unor garanții depuse în bancă – depozite, titluri, cambii - contra unui comision care să acopere cheltuielile de administrare legate de asemenea operațiuni și gradul de risc. În cazul în care avalul se execută, banca se poate îndrepta împotriva garanției depuse de avalizat sau poate acorda un credit pe termen scurt cu o dobândă mai mare decât dobânda curentă ca urmare a gradului de risc mai mare al clientului din asemenea operațiuni.

5.4 ACTIUNI JURIDICE PENTRU RECUPERAREA CAMBIEI

În materie judiciară privind cambiile, obligatul principal este acceptantul, respectiv trasul și avalistii acestuia, față de care se întreprinde o acțiune cambială directă (protestul), iar dacă debitul nu se lichidează acțiunea cambială (regresul) se îndreaptă către tragător, iar acesta către giranți.

5.4.1 PROTESTUL

Protestul reprezintă constatarea printr-un act autentic a rezultatului negativ al prezentării cambiei spre acceptare și plată. Actul de protest se întocmește la cererea posesorului cambiei la judecătoria unde este locul plății. Protestul de neplată se face contra acceptantului care este obligatul principal pentru plată, contra trasului sau a domiciliatarului când plata urmează să se facă printr-un tert dacă este vorba de o cambie neacceptată.

Protestul se adresează prin **executorul judecătoresc** în una din cele două zile lucrătoare care urmează zilei de scadență. Executorul judecătoresc constată în mod public refuzul de plată din partea obligatului principal și îl consemnează pe cambie. Locul de dresare a protestului poate fi domiciliul trasului sau judecătoria locală. În cazul în care nu se poate identifica domiciliul persoanelor contra cărora se adresează, protestul se face la judecătoria de la locul plății și se numește “**protest in vant**”

În actul de protest se înscriu următoarele elemente obligatorii: data (ziua, luna și anul) și ora protestului; numele și prenumele persoanei care a cerut întocmirea protestului; numele și prenumele persoanei sau persoanelor contra cărora s-a întocmit protestul; locul în care protestul a fost întocmit și cercetările care au fost făcute; transcrierea exactă a textului cambiei dacă protestul nu a fost

făcut pe titlu; somația de plată și răspunsurile primite; semnătura executorului judecătoresc.

Proteste se înregistrează într-un registru special la judecătoria. Săptămânal, judecătoriile transmit către Camera de Comerț și Industrie a județului, tabele cu protestele de plată adresate în săptămâna expirată care cuprind următoarele elemente: data protestului; numele și prenumele persoanei împotriva căreia s-a făcut protestul; numele și prenumele persoanei care a cerut protestul; numele și prenumele tragătorului; suma datorată; scadența titlului protestat. Datele devin astfel publice și reflectă incapacitatea de plată a societăților comerciale obligate în procesul cambial. Aceste informații sunt folosite de partenerii de afaceri ai debitorilor, precum și de bănci care își iau măsuri de protecție, cum ar fi livrarea marfurilor numai pe baza unor certificări

bancare privind existenta disponibilului, limitarea accesului la credite, garantii suplimentare etc. De asemenea, Centrala Incidentelor de Plati, de pe langa banca centrala, pe baza informatiilor de la Camera de Comert si Industrie organizeaza fisiere de date privind titlurile cambiale protestate si poate furniza informatii bancilor comerciale privind aceste titluri.

5.4.2 REGRESUL

Regresul este actiunea cambiala prin care posesorul cambiei se indreapta contra celorlalti obligati cambiali si a avalistilor lor, altii decat acceptantul si avalistii sai. Regresul presupune ca posesorul s-a indrepat mai inainte, prin actiune directa, asupra acceptantului si avalistilor sai, dar rezultatele nu sunt satisfacatoare (debitul persista, total sau partial) si acum se indreapta catre ceilalti participanti

(tragator, giranti, avalisti) pe baza principiului cambial al raspunderii solidare.

Pentru a fi declansata, actiunea de regres trebuie sa indeplineasca doua conditii obligatorii: (a) constatarea refuzului de plata din partea obligatului principal printr-un act de protest; (b) introducerea actiunii in termen. Actiunea de regres se desfasoara, in principiu, dupa expirarea scadentei cand plata a fost refuzata sau neonorata. In practica, se intalnesc situatii in care **plata devine aleatorie** inaintea scadentei si deci actiunea de regres nu trebuie sa mai astepte scadenta. Asemenea situatii pot fi: refuzul, partial sau total, al acceptarii; falimentul trasului; incapacitatea de plata a trasului; falimentul tragatorului, in cazul cambiei neacceptate. Actiunea de regres poate fi adresata de posesor impotriva tragatorului daca obligatia nu s-a stins integral, de tragator contra girant si de girant sau avalist contra alti giranti sau avalisti. Deci principiul solidaritatii functioneaza si determina **o succesiune de actiuni de regres**.

Pentru a face mai atractiva cambia, tragatorul, girantii sau avalistii pot inscrie pe cambie, sub semnatura, clauza **“fara protest” sau “fara cheltuieli”**, ceea ce inseamna ca acestia sunt de acord sa se treaca direct la actiunea de regres, sarind peste faza de protest. Efectele acestei clauze se diferentiaza in functie de cel care a facut mentiunea. Astfel, daca aceasta clauza este facuta de tragator ea produce efecte fata de toti ceilalti semnatori, iar daca este facuta de un girant sau un avalist are efecte numai fata de acestia. Posesorul titlului poate solicita de la debitorii cambiali: (a) plata sumei datorate si dobanda pana la scadenta daca aceasta a fost mentionata in cambie; (b) dobanda legala de la scadenta pana la data platii; (c) cheltuielile de protest. In schimbul platii, debitorul de regres poate cere de la posesorul cambiei, restituirile acestora cu mentiunea “achitat”, actul de protest si contul de intoarcere.

Contul de intoarcere este un document additional cambiei care atesta dobanzile pretinse si cheltuielile efectuate in actiunea de regres (taxe de protest, actionare la instantele judecatoresti, executare si diverse cheltuieli pentru care poseda documente).

In procesul cambial, posesorul cambiei a avut permanent dreptul de a incasa sau de a intreprinde o actiune de recuperare in cazul refuzului de plata. Legea prevede insa si unele limitari legate de timp sau de lipsa de interventie in care regresul nu mai este posibil, respectiv posesorul decade din drepturile de regres, astfel:

- neprezentarea la plata a unei cambii la vedere sau la un anumit timp de la vedere, in termen de un an de la data emiterii;
- neintocmirea protestului de neacceptare sau de neplata;
- neprezentarea la plata in cazul clauzei “fara cheltuieli”.

Prin aceste fapte posesorul pierde drepturile de regres dar isi mentine drepturile pentru actiunea directa contra acceptantului si avalistului acestuia.

5.4.3 EXECUTAREA SILITA

Cambia are valoare de **titlu executor** pentru suma inscrisa pe titlu impreuna cu dobanda si cheltuielile de protest aferente. Executarea silita se face pe cale juridica si urmeaza o procedura speciala, dupa cum urmeaza:

- posesorul cambiei solicita judecatoriei investirea cu formula executorie;
- judecatoria, dupa verificarea formala a cambiei, dispune aplicarea formulei executorii pe titlu;
- judecatoria adreseaza debitorului o somatie de plata care cuprinde transcrierea cambiei si a sumei datorate;
- debitorul poate face opozitie la executare in termen de 5 zile si se adreseaza aceleiasi judecatorii; motivele de opozitie sunt destul de limitative, respectiv daca exista probe de nulitate a cambiei si daca exista motivatia de inscriere in fals;
- opozitia se judeca in sedinta publica de urgenta;
- partea care se considera neindreptatita poate face apel contra hotararii in termen de 15 zile de la pronuntare.

Potrivit normelor juridice, executia silita are loc in timpul acestei proceduri. Daca se constata ca posesorul cambiei nu avea dreptul sa ceara executarea silita, acesta va fi obligat prin hotarare judecatoreasca sa restituie suma incasata.

Executarea silita prin somatie este o forma operativa de solutionare a problemelor care apar in procesul cambial si care nu prezinta complicatii. In practica, aceasta modalitate este preferabila actiunilor de drept comun care dureaza o perioada mult mai mare.

5.4.4 ALTE REGLEMENTARI JURIDICE

PRIVIND CAMBIA

Intervenientul este o persoana terta care nu a participat la procesul cambial dar care are un interes juridic ca acceptarea sau plata cambiei sa nu fie refuzata si intervine sa ia locul persoanei obligate prin cambie. Intervenientul trebuie ca in termen de 2 zile lucratoare de la acceptare sau plata sa notifice acest fapt celui pentru care a intervenit.

Alterarea reprezinta stergerea, modificarea unor cuvinte, date sau mentiuni care fac parte din textul cambiei. Alterarea nu duce la nulitatea titlului, insa daca numele unui participant nu se mai distinge cambia devine neoperanta numai pentru acesta. In cele mai multe cazuri, cambiile alterate se reconstituie pentru a se continua raportul cambial.

Anularea are loc atunci cand cambiile sunt pierdute, sustrate sau distruse. Anularea se da prin hotarare judecatoreasca la cererea posesorului in care trebuie mentionate elementele obligatorii ale acesteia. Posesorul notifica trasului si bancii acestuia cererea de anulare introdusa la judecatorie. Prin pronuntarea hotararii cambia este anulata si iese din circuitul cambial. Tot prin aceiasi hotarare judecatoreasca se recunoaste dreptul posesorului de a incasa suma care poate avea

loc dupa o perioada de 30 de zile de la publicarea hotararii judecatoresti in Monitorul Oficial.

Prescriptia este modul de stingere a dreptului la actiune in sens material, prin neexercitarea acelu drept in intervalul de timp stabilit de lege. Practic prin prescriptie posesorul cambiei pierde dreptul de a mai solicita debitorului plata si de a actiona in justitie pentru executarea silita. Prescriptia finalizeaza o stare in care partile nu au mai actionat din diverse motive, nemaifiind interesate de solutionarea problemelor.